

O našem drakovi

JAK TO BYLO S BRNĚNSKÝM DRAKEM? To vlastně nikdo přesně neví. V Trutnově tvrdí, že draka zabili v jeho doupěti lidé pana Truta, když se roku 1006 zakládalo město. Za několik let potom svolal český kníže Oldřich do Brna sněm, na kterém měl ustanovit svého syna za markraběte moravského. Sjelo se mnoho pánů. Přijel i rytíř Albert Trut s celou svou družinou a jako dar přivezl knížeti vycpaného draka. Kníže prý dal draka na třech řetězech zavěsit v síni radnice, aby si ho každý mohl prohlédnout. Někteří ale vyprávěli, že draka dovezli ze svých výprav křižáci, jiní zase prý slyšeli, že ho pánům z radnice daroval turecký sultán. Brňané jsou ale přesvědčeni, že draka nikdo nepřivezl. Žil prý v Brně u řeky Svratky, kde měl svou jeskyni. Obyvatele však trápil široko daleko. Když měl hlad, požíral v okolí vše, co mu přišlo pod tlamu. Lidé se ho báli, ale nevěděli, jak se ho zbavit. Radní slíbili velkou odměnu sto zlaťáků, ale nikdo se nehlásil. Až jednou. Do hospody U Modrého lva přišel řeznický tovaryš, který chodil vandrem po světě. Všichni v hospodě vyprávěli jen o drakovi. Tovaryš chvíli poslouchal a pak povídá: "Já vás toho draka zbavím. Jen doneste velkou volskou kůži a pytel nehašeného vápna." Brňané mu moc nevěřili, ale co chtěl, to donesli. Řezník zašil vápno do volské kůže, naložil na vůz a odjel. Když přijel k řece, kde drak ležal, položil rychle na zem kůži a čekal. Za nějakou chvíli drak skutečně přilezl a hned se do kůže pustil. Když ji celou sežral, pěkně ji zapil vodou ze Svratky a odpočíval. Ale to neměl dělat. Vápno v něm začalo vřít, drak se nadouval, nadouval, až praskl. To bylo v Brně radosti! Řezník dostal svou odměnu a vydal se zase do světa. Od té doby se už Brňané nemuseli žádné obludy bát.

Pokroucená věžička na Staré radnici

KDYŽ SE STAVĚLA STARÁ RADNICE, pozvali si konšelé známého kamenického mistra, který se vyučil u nejslavnějších pražských mistrů. Chtěli, aby postavil radnici, jakou nikde jinde nemají. Pilgram, tak se mistr jmenoval, si sjednal mzdu, tři hřivny stříbra pro sebe, stavivo a plat pro své dělníky a začali. Po nějakém čase žádal Pilgram na městských radnících o zálohu. Ti se však začali ošívát. Nechtěli vydat ani groš dřív, než bude radnice hotová. To mistra popudilo. Nejdřív se snažil domluvit s pány po dobrém, ale když viděl, že neporídí, rozhodl se jinak. Nechal svými kameníky vytesat nejdelší věžičku

portálu nakřivo. Celé město se chodilo na pokroucenou věžičku dívat. Radní si mistra zavolali a nařídili mu, aby vše hned napravil. Ale Pilgram se jen pousmál a řekl: "Milí páni, vaše slova byla křivá zrovna tak jako věžička na portálu, a proto se ji nikdy nikomu nepodaří narovnat. Vždycky bude ukazovat světu vaši proradnost." Než se nadáli, byl pryč. Marně ho všude hledali. Vykládalo se, že odešel do Vídně, kde v chrámu svatého Štěpána prokázal své umění. Do dnešních dní každý, kdo jde kolem radnice, obdivuje krásný portál. Mnozí však již přesně neví, proč je věžička křivá.

Sázka o kolo

O KOLE CO VISÍ VEDLE DRAKA, se vypráví, a to prý je jistá pravda, že ho vyrobil lednický kolář Birk. Jednoho slunečného květnového dne roku 1638 se jako obvykle sešli v lednické hospodě po práci sousedé na doušek vína. Nechyběl mezi nimi ani Jiří Birk, kolářský mistr, který byl svým umem vyhlášen po celém okolí. Slovo dalo slovo, když tu najednou se ozval Birkův hlas: "Oč se vsadíte, sousedé, že ráno o šesti hodinách,

jak vyjde slunce, porazím v lese strom, udělám z něho kolo a ještě ten den je dokutálím do Brna, dřív než se zavřou městské brány." Všichni se mu smáli a klidně se s ním vsadili o dvanáct tolarů. Věřili, že se to koláři nemůže podařit a oni lehce přijdou k penězům. Birk však byl opravdu mistr svého řemesla. Než na brněnských věžích začali zvonit Ave Maria, proběhl Židovskou bránou a přes Zelný trh na radnici. Tam udivenému purkmistrovi odevzdal hotové kolo. A protože kolo bylo opravdu mistrovský kus, dal je purkmistr Gabriel Schramm pověsit v radničním průjezdu. Birk svou sázku vyhrál, ale dvanáct tolarů mu štěstí nepřineslo. Všichni věřili, že mu při práci pomáhal čert, a proto se mu začali vyhýbat. Práce ubývalo, až nakonec šikovný kolář zemřel v bídě. Birkovo kolo, které si můžete na Staré radnici prohlédnout, nám ho však připomíná dodnes.

Neslušný mužíček

KDYŽ SE NA JIŽNÍ STRANĚ KOSTELA SVATÉHO JAKUBA dobře díváte nahoru nad konec gotického oblouku, můžete uvidět jednu zvláštnost - neslušného mužíčka. Vypráví se, že se vrchnosti nahoře na Petrově a dole u Jakuba nikdy neměli moc rády. Proto jak se začaly současně stavět dva kostely, všichni čekali, co bude dál. Na Petrově měli více peněz, u Jakuba zase lepšího mistra stavitele. Dříve pracoval v cizině, dokonce na chrámu ve Štrasburgu. Svému řemeslu dobře rozuměl a práce mu šla rychle od ruky. Byl prý také velký šprýmař, kterého si oblíbili nejen jeho pomocníci, ale také brněnští měšťané. Stavba na Petrově se opožďovala. Dole ve městě si tropili žerty, že jakubský kostel bude dávno hotov, než na Petrově vůbec

něco postaví. To Petrovské velmi nahněvalo. A protože měli větší moc, postarali se o to, že kameník od Jakuba musel zanechat práce a město opustit. Jen s těžkým srdcem mu to dole ve městě oznamovali. Náš mistr slíbil, že odejde, ale požádal o splnění jednoho přání: "Dovolte mně, abych směl dokončit to jediné okno, na kterém zrovna pracuji." Když okno dokončil a odkryl je, všichni byli překvapeni. Zjistili, že se mistr kameník těm na Petrově dokonale pomstil. Nad oknem, kde se sbíhají oblouky, dodnes můžete uvidět malého mužíčka, jak svůj holý zadek vystrkuje na ty nahoře, kteří ho z města vyhnali.

O zvonění na Petrově

NA JAŘE ROKU 1645 se usadili švédští vojáci v Zábrdovicích a na Královské louce u Komárova. Zde Torstenson rozbil svůj hlavní stan. Byl přesvědčen, že od velkého vítězství jej nebude dělit víc než týden. Tentokrát se pořádně přepočítal. Jeho posádka byla už před Brnem čtvrtý měsíc, ale obyvatelé se pořád nevzdávali a bránili se jako lvi. Švédové už měli plno raněných a velice reptali. Nejvíc dopálen byl sám Torstenson. Jeho vojákům nebylo široko daleko rovno, a přece Brňany dosud nepokořil. Proto se rozhodl. Svolal do blízké předměstské hospody své důstojníky a řekl jim: "Zítra naposledy udeříme na město. Ještě

dřív, než na Petrově bude zvonit poledne, musí být Brno naše. Jestli ne, odtáhneme." Hospodský, co musel obsluhovat švédské vojáky, už za tu dobu ledasčemu rozuměl. Když pochopil, co švédský vojevůdce říká, věděl, že se tuto důležitou zprávu musí ve městě dozvědět co nejrychleji. Dostal se tajnými chodbami do města až k samému veliteli Souchesovi a vše mu pověděl. Časně ráno 15. srpna začala bitva na život a na smrt. Obránci města i obyvatelé bojovali ze všech sil. Když však na několika místech začali Švédové prorážet hradby a dostávat se do města, Souches hned věděl, co udělá. Poslal staříckého zvoníka, aby začal na svatopetrském chrámu zvonit poledne. Ačkoliv dělové koule věž notně poškodily, zvoník na ni z posledních sil vylezl a zatáhl za provaz. Bylo právě jedenáct hodin, když se z věže na všechny strany do bitevní vřavy začal rozléhat hlas zvonu. Ohlašoval všem poledne. Jak Švédové uslyšeli zvonění, přestali bojovat a pomalu se začali stahovat. Než nastala noc, byli pryč. Brno a Brňané byli zachráněni. Od těch dob se na památku té šťastné záchrany zvoní na Petrově poledne už v jedenáct hodin.